

GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Rok I. Nr. 185

Włocławek, sobota/niedziela 17/18 sierpnia 1946 roku.

Cena 3 złote

Brazylia otwarta dla emigracji europejskiej

Rząd Brazylii, jak to oświadczył jej prezydent, E. C. Dutra, zgodził się przyjąć poważną cyfrę emigrantów z krajów europejskich.

Dokładnie opracowany plan emigracji europejskiej do Brazylii przewiduje przyjęcie od 50 tys. do 60 tys. Europejczyków rocznie, w tym w pierwszym rządzie: Włochów, Portugalczyków, Austriaków i Belgów.

Żadne specjalne warunki, poza normalnie obowiązującymi na Nowym Kontynencie, jak np. dobry stan zdrowotny, nie są stawiane emigrantom. Brazylijskie źródła rządowe podają, że najchętniej są widziani katolicy emigranci i ich rodziny, składające się z minimum trzech członków, w wieku od 15 do 50 lat.

Stoi przed nami pytanie, jaki może być sens emigracji europejskiej do tego, zdawałoby się niewdzięcznego, tropikalnego kraju.

Brazylia jest jednym z największych państw świata. Powierzchnia jej wynosi ponad 8 milionów kilometrów kwadratowych. Z 45 milionów ludności biali stanowią 60%, 20% mulaci, 10% metysi, 8% murzyni i 2% Indianie.

Panującym językiem w Brazylii jest portugalski.

Rio de Janeiro, stolica Brazylii i jednocześnie centrum handlowe i komunikacyjne — dzięki swojemu, wyjątkowo pięknemu położeniu, wynikiem z harmonijnego złączenia się gór, morza i podzwrotnikowej przyrody, jest słusznie uważane za jedno z najpiękniejszych miast świata.

Słynny podróżnik Humboldt zalicza Rio wraz z Neapolem i Konstantynopolem do najpiękniejszych miast globu.

Klimat w północnej Brazylii jest naogół tropikalny i z tego powodu w zasadzie dla Europejczyków nie do zniesienia. Natomiast południowe stany — Rio Grande lub San Paulo, mają tak łagodny klimat, że stały się już poważnymi ośrodkami emigracji europejskiej.

W tej części Brazylii istnieją także poważne możliwości zarobkowania.

Ci, których pociąga bardziej awanturnicze życie, udają się do Selvy — prastarych lasów brazylijskich. Tam są wprowadzić całkowicie na siebie zdani i nieraz narażają się na poważne niebezpieczeństwa, jednak możliwość eksploatacji i zdobycia kauczuku, szlachetnych, pełnowartościowych fornierów, owoców strefy podzwrotnikowej, nasion i t. p. — jest wystarczająco atrakcyjną siłą dla przyciągnięcia odważniejszych w te strony.

Duży, szeroko rozlewający się pas rzeczny daje pomieszczenie około trzem milionom ludzi. Jednak tylko nad samym głównym biegiem rzeki i

Nie może być zniszczona nadzieja narodów

Pokój musi być osiągnięty

Bulgaria, Węgry i Finlandia składają swe oświadczenia

PARYŻ (obsł. wł.). W dalszym ciągu obrad Konferencji Pokojowej zabrał głos delegat Bułgarii Kuliszczew, który wyraził skruchę, że naród jego dzięki machinacjom grupy ludzi, znalazł się u boku Niemiec.

Nowa Bułgaria ma moralną satysfakcję, że jej wojska biły się w szeregach Armii Czerwonej i przyczyniły się do klęski hitlerowskich Niemiec. Do walki z nimi Bułgaria rzuciła pół miliona ludzi. Naród bułgarski musi to jednak stwierdzić, że traktowany jest wciąż jako nieprzyjaciel, podczas gdy Włochy zostały uznane za stronę współwalczącą.

Delegat prosił o przywrócenie Bułgarii dostępu do morza Egejskiego i odrzucenia roszczeń greckich.

W dyskusji nad oświadczeniem Bułgarii zabrali głos: delegat Polski i delegat Ukrainy.

Minister Rzymowski przyznał, że czasem rządy wbrew woli swych narodów prowadzą je do fatalnych pomyłek. Typowym przykładem tego faktu jest Bułgaria, która zasługuje na to, by traktować ją po ludzku.

Minister Manuilski podkreśla fakt, że demokratyczna Bułgaria zasługuje na najwyższe uznanie i że należy jej przywrócić granicę z 1913 roku, nie zwracając uwagi na Grecję, która jest źródłem konfliktów na Bałkanach.

Premier Grecji Tsaldaris zabierając w tej sprawie głos oświadcza, że Bułgaria w ciągu jednego stulecia trzykrotnie napadła na Grecję. Bezkarność Bułgarii państwa sojuszniczego z Niemcami, a niesprawiedliwość w stosunku do Grecji, narodu napadniętego przez Niemcy wywołałyby oburzenie w Grecji.

Następnie na konferencję przybyła delegacja węgierska, która została bardzo przyjaźnie przyjęta.

Przedstawiciel Węgier Janos Gyoenyoesy oświadcza, że staje w imieniu nowego demokratycznego kraju

i prosi o ostateczne rozwiązanie sprawy Siedmiogrodu, oraz uskarża się na prześladowanie Węgrów w Czechosłowacji gdzie 650 tysięcy Węgrów pozbawiono praw obywatelstwa, a własność ich skonfiskowano. Język węgierski został zabroniony nie tylko w urzędach, ale nawet w kościele.

Nadto delegat prosił o złagodzenie klauzul gospodarczych, aby nie doprowadzić jego narodu do nędzy.

Po tym przemówieniu zabrali głos przedstawiciele: Czechosłowacji — Masaryk, Białorusi — Kisielew i ZSRR — Wyszyński.

Po dyskusji nad oświadczeniem węgierskim zabrał głos minister Byrnes zaznaczając, że w czasie dyskusji padł szereg zarzutów przeciwko polityce amerykańskiej.

„Z wielką przykrością wysłuchałem cierpkich uwag — mówi Byrnes. Pragnę zaznaczyć, że tak jak gotowi byliśmy do wspólnej walki, jesteśmy gotowi do wspólnej pracy dla dobra całej ludzkości. Wyrażam nadzieję, że słowa delegacji radzieckiej o wzbogaceniu się na wojnie niektórych państw, nie odnoszą się do mojego narodu. My nie mamy pretensyj terytorialnych ani też nie żądamy wielkich odszkodowań wojennych. Nie wolno nam dopuścić do tego, aby odszkodowania wojenne zachwiały gospodarką narodu. (Czy także i niemiecką gospodarką? — Przep. red.).

Następnie Byrnes stanął w obronie Grecji i zakończył swe oświadczenie słowami:

— Wszystkie narody pragną pokoju, a my jako odpowiedzialni przewodnicy nie możemy dopuścić do tego, by załamała się nadzieja narodów.

Minister Wyszyński oświadczył, że z 38 i pół miliona dolarów odszkodowania od Węgier, Rosja obecnie żąda tylko 10 milionów i przyznała daleko

idące ulgi. Trudności gospodarcze Węgier polegają na tym, że część przemysłu została wywieziona do Niemiec, znajduje się obecnie na terenie okupacji amerykańskiej i stamtąd nie wraca.

Następnie zabrał głos przedstawiciel Finlandii, który oświadczył, że i jego naród wkroczył na nową drogę. Prosi o zmniejszenie sumy odszkodowań wojennych i stwierdza, że zawarcie pokoju stworzy trwałe podstawy przyjaźni z ZSRR.

Po tym oświadczeniu zabrał głos delegat Afryki Południowej, popierając stanowisko Grecji i wzywając delegatów do szczerzej pracy i okazania dobrej woli w budowie pokoju.

Delegat W. Brytanii lord Alexander poparł całkowicie stanowisko ministra Byrnesa, zaznaczając jednocześnie, że warunki traktatu pokojowego z Włochami nie są niesprawiedliwe.

Minister Mołotow dał przegląd stosunków radziecko-finlandzkich od 1939 roku. W dalszych swych wywodach ostrzegł świat przed działalnością awanturniczych kół w Grecji. Przy końcu swego przemówienia zaznaczył, że ZSRR uczyni wszystko, co będzie w jego mocy dla utrwalenia pokoju. Konferencja pokojowa powinna w jaknajkrótszym czasie zakończyć swe obrady w atmosferze szczeroci i zgody, nie powinna być w żaden sposób odroczone. Pokój musi być osiągnięty i musi być zdobyczą wszystkich narodów.

W zakończeniu posiedzenia przewodniczący Konferencji, którym tym razem był przedstawiciel Chin, oświadczył, że wysłał zaproszenie do Egiptu, Kuby i Albanii o przysłanie na konferencję swych przedstawicieli.

to Brazylia ustępuje jedynie Stanom Zjednoczonym.

Brazylijska produkcja kukurydzy i bawełny znajduje się na trzecim i czwartym miejscu w indeksach handlu światowego.

Przemysł Brazylii, w czasie gdy Europa znajdowała się w najkrwawszej z wojen — dokonał kolosalnego kroku naprzód — modernizując z jednej strony, a rozwijając się pod względem ilości zakładów — z drugiej strony.

Niedawno odkryto w Brazylii nowe źródła ropy — które uczynią kraj ten nowym kontrahentem na światowych rynkach naftowych.

A. Rowiński.

jej dłuższymi odnogami mogą biali zakładać osiedla. Zaludnienie tu jest bardzo słabe, i tylko od czasu do czasu można spotkać małe miasteczka. Biali przeważnie mieszkają pomieszani z lunością tubylczą, częściowo z Murzynami i Indianami.

W południowej i środkowej Brazylii znajdują się kolosalne plantacje kawy, dzięki którym kraj ten jest największym na świecie producentem ziaren, z których się naparza ten mocny napój.

W czasach przedwojennych produkcja kawy w Brazylii przekraczała znacznie możliwości eksportowe. Pamiętamy dobrze jak w portach brazylijskich zatapiało ładunki całych statków. Dziś sytuacja na tym odcin-

ku życia gospodarczego Brazylii uległa dużemu polepszeniu.

Kawa, która nie znajduje nabywców jako produkt spożywczy zostaje zużyta do innych przetworów przemysłowych.

W pierwszym rządzie prasowana w formie cegieł jest wykorzystana jako namiastka węgla do opalania parowozów.

W południowej Brazylii, szczególnie w okolicy Rio de Janeiro i San Paulo — znajduje się doskonałe utrzymywane i zaprowadzone plantacje bawełny, tytoniu i kukurydzy.

Poza tym Brazylia produkuje w wielkiej ilości zwrotnikowe i podzwrotnikowe owoce.

Jeśli chodzi o eksport pomarańczy,

Rozpacz i gniew w Palestynie

HAIFA (obsł. wł.). Tajna żydowska radiostacja nadała apel wzywając Żydów do wyjścia z domu na ulice na znak protestu przeciw godzinie policyjnej. Na apel ten tysiące ludzi ciągnęło w stronę portu. Policja otworzyła ogień. Jednocześnie silne oddziały tanków i aut pancernych przybyły na pomoc policji. Jedna kobieta została ranna, dziesięciu mężczyzn ciężko rannych.

W związku z tym napięcie stale wzrasta. W różnych miastach odbywają się masowe wiece. Żydowska Rada Narodowa wezwała wszystkich Żydów do zrezygnowania z funkcji członków rządowych komitetów doradczych.

Z portu odplynęły dwa okręty angielskie wywożąc na Cypr żydowskich imigrantów.

Następnego dnia ponownie tłumy Żydów chciały przedostać się do portu by wziąć udział w pogrzebie 3-eh

Żydów, zabitych w poprzednich zamieszkach.

Nastąpiło nowe starcie z policją. Jest wiele rannych.

Agencja żydowska wydała orzeczenie, w którym oświadcza, że gniew i rozpacz ogarniają ludność żydowską.

Zamek Wilhelma będzie zburzony

POZNAN (obsł. wł.). Odbyło się tu specjalne zebranie poświęcone sprawie różnych szpecących miasto budowli niemieckich. Między innymi była poruszana sprawa zamku Wil-

helma. Większość zebranych wypowiedziała się za koniecznością zburzenia tego zamku o stylu typowo krzyżackim szpecącym miasto.

Odbudowa Berlina

BERLIN (obsł. wł.). Zarząd Krajowy socjalistycznej partii jednności wystosował do komendantury Sprzymierzonych w Berlinie list, w którym prosi o udzielenie dalszej pomocy w odbudowie Berlina. Do tego czasu jak list stwierdza naprawiono 200.000 mieszkań i dziesiątki tysięcy gmachów. Obecnie partia zwraca się o pomoc w naprawie 50.000 mieszkań oraz 10.000 dachów jeszcze przed nadejściem zimy.

„Wielkoduszność panów Komendantów gwarantuje spełnienie naszej prośby“ — kończy list.

W związku z tym Zachodnia Agencja Prasowa podaje:

Prowokacyjny wymysł

MOSKWA (obsł. wł.). Ambasador Persji w St. Zjednoczonych p. Hussein - Ala oświadczył, że w związku z koncentracją wojsk angielskich w Basra, rozpoczęła się koncentracja wojsk radzieckich wzdłuż północnej granicy Persji.

W związku z powyższym faktem agencja Tass zaprzecza powyższemu oświadczeniu i stwierdza, że jest ona zwykłym prowokacyjnym wymysłem.

Prawnuk powstańca

WARSZAWA (obsł. wł.). Pan Harold Lasky, który przybył do Polski wraz z delegacją angielską członków Labour Party do Polski jak już donosiliśmy jest prawnikiem polskiego powstańca z 1831 roku.

Statek „Robur VII” odnaleziony

WARSZAWA (SAP). Delegat Polskiej Misji Morskiej odnalazł w Niemczech statek Robur VII, należący przed wojną do polsko-skandynawskiego towarzystwa transportowego S. A. „Polskarob”. Statek ten został zatopiony w roku 1939 przez polską marynarkę wojenną dla zamknięcia portu gdyńskiego, po czym został przez Niemców wydobyty z wody i przebudowany na statek do wydobywania wraków. Otrzymał przy tym nazwę „Richard”. Jest to stosunkowo nowoczesna jednostka, zbudowana w roku 1937 o pojemności 895 BRT. Komisja międzysojusznicza, zajmująca się podziałem niemieckiej floty handlowej między państwa zwycięskie, uznała omawiany statek omyłkowo za niemiecki i przydzieliła go już Związkowi Radzieckie-

Sądząc z pomocy, jaką dotychczas Komendantura Sprzymierzonych udzielała w odbudowie Berlina, przypuszczamy możemy, że i przytoczony wyżej list nie pozostanie bez odpowiedzi i że stolica Niemiec odbuduje się przy pomocy czterech mocarstw.

A nasza Warszawa? Furmankami gruz wywozi.

Zamykanie lokali rozrywkowych na Śląsku

KATOWICE (SAP). Na terenie województwa śląsko-dąbrowskiego prowadzona jest akcja kontroli różnego rodzaju jadłodajni, restauracji i kawiarni odnośnie przestrzegania przez te zakłady cen, jak i przestrzegania zarządzenia o dniach bezciastkowych i bezmięsnych. W związku z wynikami kontroli zamknięta została ostatnio kawiarnia „Opolanka” w Katowicach, gdzie stwierdzono pobieranie nadmiernych cen za pieczywo itp. Właściciele tej kawiarni już kilkakrotnie mieli spisywane protokoły przez organa kontrolne Ministerstwa Aprowizacji. Jednak to nie wiele pomogło. Obecnie kawiarnia „Opolanka” zajęła się nadzwyczajna

Machinacje aptekarzy na Śląsku

naraziły ubezpieczonych na straty

KATOWICE (SAP). Delegatura Komisji Specjalnej w Katowicach zainteresowała się machinacjami niektórych aptek, które dopuszczały się oszustw na szkodę ubezpieczonych i Ubezpieczalni. Mianowicie niektórzy aptekarze pobierali dodatkowe opłaty od klientów, posiadających recep-

Tajemnicze bomby

KOPENHAGA (SAP). Po raz pierwszy tajemnicze rakiety ujrano nad terytorium duńskim we wtorek rano w Jutlandii Zachodniej koło miejscowości Souett. Dostrzegł je pewien stróż nocny, który twierdzi, że widział rakietę przylatującą z północnego wschodu, która wybuchła z wielkim hukiem. Niebo było oświetlone oślepiającym blaskiem.

Protest Jugosławii

BELGRAD (obsł. wł.). Rząd Jugosławii złożył protest przeciwko napadom bojówek faszystowskich na oficerów jugosłowiańskich w Istrii i Krainie Julijskiej.

Jednocześnie rząd Jugosławii zażądał wzięcia w obronę ludności słowiańskiej zamieszkałej w Istrii.

ty z ubezpieczalni, a ponadto apteka taka otrzymywała za wydane leki normalną, zgóry ustaloną opłatę od Ubezpieczalni Społecznej. W związku z tymi machinacjami została aresztowana dzierżawczyni apteki „Marińskiej” w Gliwicach, niejaka Julia Sygulowa.

Komisja Specjalna prowadzi dalsze dochodzenia w tej sprawie, tak, że przypuszczalnie jeszcze nie jeden nieuczciwy aptekarz znajdzie się za kratkami. Jednocześnie Ubezpieczalnia Społeczna podała w swych ogłoszeniach, że ubezpieczeni nie są obowiązani do ponoszenia jakichkolwiek dodatkowych kosztów, gdyż recepty opiewają na wydanie lekarstwa bez żadnych dopłat.

komisja do walki z nadużyciami i szkodnictwem gospodarczym, wydając nakaz zamknięcia lokalu, który przekazany zostanie instytucji pożytecznej z punktu widzenia społecznego i państwowego.

Spółdzielczość polska — trzecia w świecie

WARSZAWA (SAP). Obroty towarowe Związku Gospodarczego Spółdzielni R. P. „Społem” wyniosły w czerwcu r. b. rekordową sumę zł. 4,5 miliarda.

Obroty w pierwszym półroczu r. b. wyniosły ogółem 18 miliardów złotych.

W przeliczeniu na złote przedwojenne, obroty towarowe „Społem” wyniosły w I-ym półroczu r. b. 700 milionów zł.

W stosunku do obrotu wszystkich Central Spółdzielczych w Polsce w 1938 r. — obroty centrali gospodarczej polskiej spółdzielczości wzrosły 7-krotnie.

Według ostatnich danych statystycznych, spółdzielczość polska w obrotach towarowych osiągnęła po spółdzielczości radzieckiej i angielskiej — trzecie miejsce na świecie.

Z Pomorskiej Wystawy

Olbrzymi napływ wycieczek z całej Polski

W niedzielę, 11 bm. zwiedziło Pomorską Wystawę Przemysłu, Rzemiosła i Handlu w Bydgoszczy ponad 10.000 osób. Ogółem zwiedziło Wystawę dotąd ponad 130.000 osób.

W niedzielę przybyło na Wystawę szczególnie dużo wycieczek. Pociągami, autobusami i statkami, korzystając z wolnego dnia, spieszyli ze wszystkich stron Polski robotnicy, rzemieślnicy, inteligenci, młodzież i starsi na Pomorską Wystawę w Bydgoszczy. Szczególnie dużo wycieczek przybyło z Grudziądza, przybyłych 18 samochodami ciężarowymi.

W dalszym ciągu zwiedzają Wystawę liczne wycieczki harcerskie. M. in. w niedzielę zwiedzili Wystawę harcerze z Krakowa, z Bytomia (450), harcerze uczestnicy walk niepodległości (z całej Polski — 250), harcerki z Lubostronia i inne. Największą ilość wycieczek nadesłały miasta pomorskie; ponadto przybyły wycieczki z Poznania, Częstochowy, Łodzi i Płocka.

Przewód sądowy prawdopodobnie zostanie zakończony w dniu 21 sierpnia. Data ogłoszenia wyroku nie została jeszcze ustalona.

Rosja przeprowadzi próbę

z bombą atomową

SAN FRANCISCO (SAP). Siemion Aleksandrow oficjalny obserwator radziecki eksperymentu atomowego w Bikini udzielił w San Francisco wywiadu prasowego, zapowiadając, że Rosjanie planują doko-

nianie podobnych prób w niedalekiej przyszłości i że obserwacje, dokonane w Bikini będą w tym celu użyteczne.

Warszawa „oskarża“

GENEWA (obsł. wł.). W związku z trwającą 5-tą sesją UNRRA została tu otwarta wystawa „Warszawa oskarża“, która cieszy się nie zwykłym powodzeniem.

Przed końcem procesu

NORYMBERGA (obsł. wł.). Przewodniczący procesu zwrócił się z ostrzeżeniem do wszystkich oskarżonych, że ich ostatnie słowo nie może trwać dłużej ponad 5 minut.

RYTM KUJAW

Pow. włocławski BRZEŚĆ KUJAWSKI.

NALEŻY ZAAPELOWAĆ. Miejska Rada Narodowa winna zwrócić się z apelem do mieszkańców miasta aby wzięli udział w budowie odcinka drogowego Ciborowo (Falborek).

Jeśli każdy z mieszkańców poświęci 1 dzień bezinteresownej pracy, droga bardzo szybko zostanie splantowana i wybrukowana.

Trzeba tylko trochę dobrej woli, a wiele można zrobić. (md.).

FALBORZ.

BRĄK DOBREJ WOLI. Od Ośrodka Rolnego Samopomocy Chłopskiej w kierunku nowego młyna, odcinek drogowy około 1 km jest wprost skandaliczny. Jesienią i wiosną podczas roztopów, błoto pokrywa koła od wozu, ale Zarząd Gminny nie wykazuje dobrej woli by stan tego odcinka doprowadzić do porządku.

Pod bokiem jest również gmina Wieniec, doprowadzenie odcinka drogowego do normalnego stanu, leży w interesie obu gmin, tym bardziej, że kamień jest przy drodze jak również i piasek, którego zwózka nie będzie nic kosztować.

Podczas kampanii cukrowej, gospodarze dostarczający buraki do cukrowni w Brześciu Kujawskim, jadąc tym odcinkiem drogi, klną na czym świat stoi i częstokroć niemilosernie katuszą konie. „A niechta zła krew zaleje taką drogę” i na tym koniec, a droga jak była skandaliczna, tak pozostaje nadal.

Brak odrobiny dobrej woli. Lepiej klnąć, bić konie, męczyć stworzenia, marnować swoje zdrowie i nerwy, jak wziąć się do pracy i doprowadzić ten odcinek drogi do normalnego stanu. Suma potrzebna na wykonanie pracy tego odcinka drogowego, musi w budżecie gminnym się znaleźć. (md.).

Pow. lipnowski

ZOŁNIERZE W AKCJI ŻNIWNEJ.

Grupa wojskowa pod dowództwem ppor. Sławego, okazała wydatną pomoc podczas akcji żniwnej na terenie powiatu lipnowskiego.

Żołnierze pomagali w żniwach w

następujących wsiach: Osówka, Ogarszka, Głodowo, Huta Głodowska, Czarne, Rumunki, Wielgie, Miodusy i Wielkie Rumunki. (md.).

Pow. inowrocławski

Z DZIAŁALNOŚCI „SPOŁEM”.

Działalność gospodarcza tutejszego Oddziału „Społem” datuje się od 23 kwietnia 1945 r. Za ub. rok sprzedano towarów za 73.304.511 zł. od 1. 1. do 30.6. br. za 220.049.415 zł. Obroty towarami kontygentowymi 8%, wolnorynkowymi 92%.

Z akcji zleconej przez Ministerstwo Apropozycji i Handlu wysłano na teren Polski: cukru — 7.323 ton w 408 wagonach i 18 barkach, soli — 41.120 ton w 2.763 wagonach i 3 barkach. Trudności napotykanne w akcji zleconej — brak wagonów.

Pracowników zatrudnionych na stałe: umysłowych — 44, fizycznych — 63, ponadto dorywczo zatrudnieni dla konwojowania przesyłek z akcji zleconej — 120 osób.

Tutejszy Oddział prowadzi następujące działy: ogólny, zakupu i sprzedaży, zleceń specjalnych, jajczarsko-komleczarski, hurtownie PMS, skupu skór surowych, opałów, transportowy.

Samochodów ciężarowych — 9, osobowych — 2 oraz 2 platformy konne. Łącznie tabor przewiózł w r. ub. 1.950.900 kg do 30. 6. bież. roku 5.983.755 kg towaru.

W akcji społecznej Oddział tutejszy popiera następujące instytucje: Tow. Przyjaciół Żołnierza, PCK., Komitet Opieki Społecznej, Polski Zw. Zachodni, Zw. b. Więźniów Politycznych, ponadto udział w ufundowaniu sztandaru dla Szkoły Oficerskiej, gwiazdkę dla dzieci, propagowanie spółdzielczości, obchód „Dnia Spółdzielczości”, organizowanie Spółdzielni Uczniowskich i ich subsydiowanie, organizowanie Zw. Zaw. Pracowników Spółdzielczych.

Tutejszy Oddział posiada b. ładny gmach, w którym mieści się świetnie zorganizowana świetlica. Ponadto własne boisko.

Kierownikiem tutejszego Oddziału jest niestrudzony w pracy ob. Paćko. (md.).

Kronika

Kino „BALTYK”
Manewry miłosne
Kino „POLONIA”
Powrót
Teatr Ziemi Kujawskiej
dnia 17 i 18 b. m.
„Dar poranka”

Dzisiaj
SOBOTA
17
SIERPNI
Rocha, Jacka Odrowąza

Kalendarzyk słowiański
Jaczewoja
Słońce:
wschód o godzinie 4.21
zachód o godzinie 18.59

KARETKA POGOTOWIA RATUNKOWEGO PCK Włocławek. W godzinach/ biurowych Centrala PCK, Piusa XI Nr. 8, tel. 13-32. W godzinach pozabiurowych i w nocy: Dom Lecogowy PCK, Przemysłowa 1, tel. 15-41. Lek. dyż. dr Makochoński, Kilińskiego 7a. DYŻURY APTEK: Dziś na Placu Wolności. Nr. tel. Straży Pożarnej — 12-34.

W lusterku

Na schodach

Wracam do domu w bramie ciemno i na schodach mrok przedemną. Ponoć komuś światła szkoda, żeby palić je na schodach.

Prośby żadne nie pomogą możesz skrócić kark lub nogę; a jak wreszcie na łeb zleciysz wtedy w oczach ci zaświeci.

Agapit.

KREDYT NA REMONT DOMÓW MIESZKALNYCH.

Dla większych miast Województwa Pomorskiego przydzielono kredyt w sumie zł. 2.200.000 w tym dla miasta Włocławka zł. 400.000, przeznaczony na remont domów mieszkalnych.

Wymieniony kredyt rozprawdany będzie przez Bank Gospodarstwa Krajowego za pośrednictwem Zarządu Miejskiego.

Wszelkich informacji w sprawie otrzymania kredytu budowlanego udziela Inspekcja Budowlana Zarządu Miejskiego we Włocławku, ulica Karnkowskiego Nr. 2a, III piętro, pokój 42 we wtorki, czwartki, soboty w godz. od 9 do 12.

STRONNICTWO DEMOKRATYCZNE.

Od Komitetu powiatowego Str. Demokratycznego w Włocławku dowiadujemy się że na dzień 13 września r. b. projektuje się zwołanie Walnego Zebrania Stronnictwa. Wygłoszone zostaną referaty: organizacyjny, polityczny i gospodarczy, nastąpi sprawozdanie Komitetu z swej działalności za czas ubiegły i reorganizacja Koła Miejskiego w oparciu się o nowy statut Stronnictwa, uchwalony na Kongresie Stronnictwa w Warszawie. Szczegółowe dane dotyczące godziny i miejsca zebrania jak również

porządek dzienny zostaną rozesłane członkom Stronnictwa w odpowiednim czasie.

ZEBRANIE KOBIEC PPS.

W poniedziałek, dnia 19 sierpnia 1946 r. o godz. 17 odbędzie się w lokalu PPS. przy ul. Stodólnej 56a zebranie kobiet członków PPS. Prosimy o liczne przybycie.

ZAWODY PŁYWACKIE O MISTRZOSTWO M. WŁOCŁAWKA.

Powiatowa Rada Związków Zawodowych, Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu, organizuje na zakończenie sezonu letniego zawody o mistrzostwo m. Włocławka.

Zawody odbędą się dnia 18 sierpnia r. b. od godz. 15—18-tej na rzece Wiśle przy ul. Bulwary. Meta oraz start przy ul. Towarowej.

Program zawodów: dla mężczyzn od lat 12 do 15 — 100 mtr., styl dowolny, od 16 wzwyż — 150 mtr. styl klasyczny, 200 mtr. — czaulem, 500 i 3.000 mtr. styl dowolny. 100 mtr. w ubraniu bez butów i bielizny — styl dowolny, sztafeta 4 x 100 mtr. — styl dowolny. Dla kobiet: 100 mtr. styl klasyczny, 100 mtr. styl dowolny, 500 i 1000 mtr. styl dowolny, sztafeta 4 x 100 mtr. — styl dowolny. Ponadto dla mężczyzn i kobiet — skoki z trampoliny.

Zawodnicy zdobywający I, II, III, miejsce otrzymują nagrody i dyplomy które uroczystie zostaną wręczone przez władze i ofiarodawców. Zgłoszenia klubowe i indywidualne należy kierować do kancelarii Pow. Rady Zw. Zaw. przy ul. Słowackiego 1a. (md.).

Czytajcie
Gazetę Kujawską

Doczekał końca wojny i upadku Niemiec

TAJEMNICZY PILOT

Pod wieczór dziesiątego maja 1941 roku w miejscowości Eaglesham w Szkocji w pobliżu posiadłości diuka of Hamilton wylądował niemiecki pilot na spadochronie, nieco dalej rozbił się jego samolot typu Me 110. Pilot ubrany był w mundur kapitana i przedstawił się miejscowej gwardii jako Alfred Horn, oświadczając, że przybył w specjalnej misji do lorda Hamiltona, zamierzając wylądować w jego majątku Dungavel, lecz zmylił drogę. Policja odprowadziła go do specjalnego baraku, gdzie po rewizji osobistej znaleziono przy nim kilka jego fotografii, zdjęcia jakiegoś chłopca oraz wizytówki doktora Karla Haushofera oraz Albrechta Haushofera jego syna. Poza tym nic innego nie miał przy sobie.

SAM NA SAM Z HAMILTONEM

Nazajutrz zjawiał się u niego lord Hamilton w towarzystwie oficera śledczego oraz oficera gwardii. Na prośbę tajemniczego pilota został on sam z Hamiltonem. Wtedy więzień oświadczył lordowi, że jest Rudolfem Hessem oraz że Hamilton był u niego podczas olimpiady na obiedzie. Hamilton nie bardzo mógł sobie Hessa przypomnieć, gdy ten poważnie oświadczył: — Przybyłem w humanitarnej misji. Hitler nie chce wojny z Anglią i pragnie zaprzestać walki.

Następnie wyjaśnił, że jego przyjaciel Haushofer oświadczył mu, że właśnie Hamilton jest

tym rozsądnym człowiekiem, który zrozumie jego zamiary. Chciał się widzieć już pierwszy z nim w Lizbonie jeszcze w roku 1940, ale wiele rzeczy stało wtedy na przeszkodzie. Pozatym w okresie zwycięstw brytyjskich w Libii nie było sensu proponować pokoju, gdyż uważano by to za dowód słabości Niemiec. Teraz jest najwyższy czas zaprzestania rozlewu krwi, gdyż przecież wcześniej czy później Niemcy i tak wojnę wygrają. Dlatego jest szczęśliwy, że przybył teraz do Anglii i prosi wobec tego lorda Hamiltona, aby porozumiał się z członkami swej partii w tej sprawie.

Hamilton oświadczył na to z miejsca, że w tej chwili jest tylko jedna partia w Anglii. Lord dodał również, że jeśli teraz zawarty będzie pokój z Niemcami, to za dwa lata i tak wybuchnie nowa wojna. Skoro Niemcy wybrały drogę wojny, niech więc doprowadzona ona będzie do końca.

Hess nie na to nie odpowiedział, prosił tylko, aby Hamilton uzyskał od króla dla niego gęjt, gdyż przybył nieuzbrojony i z własnej woli. Prosił również Hess, aby powiadomione jego rodzinę w Zurichu, że Alfred Horn jest zdrowy oraz, aby nie podano do prasy jego identyfikacji.

Pod koniec tej rozmowy Hamilton zawiadomił więźnia, że będzie on jeszcze badany przez władze brytyjskie, poczym sam udał się do Londynu, celem złożenia Edenowi raportu o zeznaniach Hessa.

WARUNKI NIEMIEC

Ale na tym nie koniec jeszcze. 13, 14 i 15 maja Hess został przesłuchany przez radę Kirkpatricka, który znał Hessa jeszcze ze swej służby w Berlinie. Poznał on oczywiście zaraz Hessa. Jemu też Hess raz jeszcze wyczerpująco przedstawił cel swojej nagłej wizyty. Opisał potęgę Niemiec na morzu i w powietrzu oraz smutny obraz, jaki czeka Anglię wraz z zwycięstwem Niemiec. Kanada zostanie zabrana przez Stany, a całe imperium rozpadnie się. Anglia nie może nigdy wojny wygrać, wobec tego należy czymprędzej zawrzeć pokój. On, Hess, przybył bez wiedzy Hitlera do Anglii, aby właśnie zakończyć to szaleństwo, którego skutki mogą być dla Brytanii straszliwe. Hitler nie pragnie ani klęski Anglii, ani dominacji nad światem.

Hitler stawia Brytanii następujące warunki pokoju: Niemcy będą miały wolną rękę w Europie, a Anglia w Imperium z wyłączeniem dawnych kolonii niemieckich. ZSSR umieszcí przytym Hess w Azji, twierdząc pozatym, że teraz niepotrzebnie robi się wiele hałasu o to, iż Niemcy zamierzają napasać na ZSRR.

— Mamy — powiedział Hess — pewne roszczenia do ZSRR, ale te niekoniecznie muszą być rozwiązane przy pomocy wojny.

Brytyjczycy muszą pozatym opuścić Irak. Ostatnim warunkiem jest, że rozmowy pokojowe nie mogą być prowadzone z rządem Churchilla, który już od 1936 roku planował wojnę z Niemcami. Musi zatem nastąpić zmiana gabinetu. Lot Hessa ma być ostatnią szansą, daną przez człowieka, który nie chce upadku Imperium Brytyjskiego.

Jak stwierdza Kirkpatrick, Hess niektóre sprawy tak naświetlał, że odnosiło się wrażenie, że działał on na własną rękę, bez porozumienia z Hitlerem i że wszelkie negocjacje pokojowe były w tym wypadku niepoważne.

W WIEZIENIU

Następnego dnia Hess prosił Hamiltona, aby zwrócono mu aparat fotograficzny, wypożyczono mu kilka książek do czytania, lekarstwa oraz na pamiątkę jakąś część z jego samolotu.

Opowiedział też o szczegółach swego lotu. Wystartował z Augsburgu za wcześnie tak, że jeszcze za dnia osiągnął brzeg Szkocji. Zawrócił się na Morze Północne i przez dwie prawie godziny błąkał się w powietrzu, nim zapadł zmierzch. Miał kłopoty z lądowaniem, wreszcie wyskoczył ze spadochronem i prawie nieprzytomny spadł na ziemię. Jakiś farmer szkocki przyjął go bardzo gościnnie, mniej natomiast podobała mu się mała cęła w Glasgow.

Po tygodniu pobytu w więzieniu, Hess zaczął chorować. Jednocześnie ogarnęła go mania prześladowcza. Narzekał na ochronę, obawiał się zabójstwa, w czasie rozmów tracił wątek. Słowem początki amnezji dawały mu się we znaki.

Dalsze jego losy są już znane. Usiłował dwukrotnie popełnić samobójstwo. Doczekał jednak końca wojny i upadku Niemiec. Przekonał się, że jego wiara w zwycięstwo Hitlera i rozkład Imperium okazały się w rzeczywistości historycznej tak samo absurdalne, jak absurdalny był jego lot do Anglii. Dziś ma dość czasu w swej celi norymberskiej na rozmyślanie.

Marian Podkowiński.

CZWARTKOWE UROCZYSTOŚCI.

W związku z oddaniem się diecezji wrocławskiej w opiekę Niepokalanego Serca NMP. Włocławek onegdaj przeżywał wspaniałą uroczystość religijną, jakiej świadkiem jeszcze nie był.

Już od samego rana miasto przybrało charakter wysoce świąteczny. Domy przybrano barwami narodowymi. Można było również zauważyć flagi papieskie. Okna i balkony udekorowane.

Punktualnie o godz. 10 przed ołtarzem polowym na którym umieszczono obraz M. B. Częstochowskiej rozpoczęła się msza św. celebrowana przez J.E. ks. Biskupa Radońskiego. Kazanie, poświęcone cudownemu objawieniu Matki Boskiej w Fatimie oraz żywiołowej i wytrwałej wierze w opiekę Matki Bożej nad narodem polskim, wygłosił J.E. ks. biskup-sufrogan Korszyński.

Pienia religijne wykonał chór katedralny pod batutą ks. prof. Guzendy.

Po mszy św. i odczytaniu aktu poświęcenia diecezji wrocławskiej Niepokalanemu Sercu NMP. ruszyła ulicami procesja niebawymych rozmiań. Organizacje społeczne i kościelne ze swymi sztandarami i chorągiewkami, barwne tłumy dziatwy i młodzieży, niezliczone mnóstwo emblematów kościelnych i feretronów, liczne orszaki duchowieństwa, siostr i braci zakonnych poprzedzały uroczyste niesiony wielki obraz M. B. Częstochowskiej.

Tuż za obrazem w otoczeniu ks.ks. prałatów i kanoników kroczyli J.E. J.E. ks. Biskup Ordynariusz K. Radoński i ks. Biskup-Sufrogan F. Korszyński w strojach pontyfikalnych.

Na niesiony obraz i kroczących dostojników Kościoła posypały się z okien kwiaty.

Wśród przyjezdnych delegacji na czoło wysunęła się delegacja z Sieradza w barwnych strojach ludowych.

Po południu o godz. 4 odbyła się w sali Teatru Ziemi Kujawskiej akademii o poważnym i urozmaiconym, na wysokim poziomie znajdującym się programie.

Akademii zagał J.E. ks. Biskup Radoński, a główny referat okolicznościowy wygłosił red. Dobraczyński. W akademii wzięli udział: orkiestra Straży Pożarnej z Celulozy pod batutą ob. J. Sobierajskiego, artysta Opery Warszawskiej ob. S. Kowalski, orkiestra smyczkowa Związku Naucz. Polskiego pod batutą ob. prof. Niwińskiego, chór Bazyliki Katedralnej pod batutą ks. prof. Guzendy oraz zespół kursu katechetek.

Po akademii zabrał głos J.E. Ks. Biskup Sufrogan Korszyński, dziękując organizatorom podniosłej akademii.

Nieszpory w bazylice katedralnej, celebrowane przez ks. kanclerza Kurii Biskupiej Kunke, zakończyły całą uroczystość, która jak to już zaznaczyliśmy wywarła na katolickim społeczeństwie niezapomniane wrażenie. (at.)

CIEKAWY SPOTKANIE SPORTOWE.

Jak się dowiadujemy, w dniu 25 bm., t.j. w przyszłą niedzielę odbędą się dwa ciekawe spotkania sportowe między klubami: Pomorzani (Toruń) — mistrz Pomorza na rok 1946 a K.S. Celuloza. Będą to spotkania bokserskie i piłki nożnej.

„DAR PORANKA“.

Występy znanej artystki K. Lubieńskiej nie były dla nas niespodzianką. Miła twarzyczka i dzwiczny głos, a przede wszystkim utalentowana i opracowana gra zdobyła sobie wielką sympatię tej części publiczności naszego miasta, która przybyła na przedstawienie czwartkowe.

Lubieńska w roli farmaceutki bez względu na to, czy występuje w postaci, brzydkiej, zaszuszonej wielbicielek, czy też w postaci uroczej, młodej, zakochanej poraz pierwszy w życiu panienci daje wiele artyzmu i wdzięku. Podbiła całkowicie nasze serca.

Partnerzy jej: pani Aptekarzowa i emerytowany radca w swych krótkich rolach naturalni. Gra dobra stwarza nieprzeszarżowane typy, wywołuje na sali wiele śmiechu i zadowolenia.

Hrabia — młody, miły i sympatyczny. W momentach romantycznych trochę za mało okazuje serca i uczucia. Miejscami za chłodny. Wygląda tak, jakby naprawdę kochał swą partnerkę i dlatego tak mu trudno „zagrać“ prawdziwą miłość. Jego sympatyczna gra usuwa, nieco w cień dostrzegany chłód.

A może Hrabia przeraził się małą liczbą publiczności, której rzeczywiście było niewiele?

Całość zdobyła uznanie i nie wątpię, że będą chcieli ją ujrzeć ci wszyscy, którzy dotąd jeszcze jej nie widzieli. A okazja jest.

Jeszcze dzisiaj, a nadto jutro w niedzielę sztuka zostanie powtórzona o godz. 8.30 wieczorem.

Pozatem w niedzielę o godz. 5 po południu odbędzie się przedstawienie dla posiadaczy legitymacji Rady Związków Zawodowych.

Bilety do nabycia w kasie Teatru. (at.)

CZAS Z TYM SKOŃCZYĆ

Zarząd Miejski pozakładał na skwerkach kwietniki i trawniki, aby miasto doprowadzić do estetycznego wyglądu. Jednak są obywatele, którzy tego nie chcą rozumieć. Uważają na przykład, że trawniki na skwerkach są po to, ażeby na nich paść kozy i gęsi.

Na skwerku Placu Dąbrowskiego codziennie jest niszczone trawa. W sprawie tej, nie tylko funkcjonariusze MO, ale każdy przeciętny obywatel winien interweniować. Nie możemy dopuszczać do zdziczenia obowiązujących zwyczajów.

Nie wolno nam obok tych faktów obojętnie przechodzić. Rościmy pretensje do nazwy narodu kulturalnego, więc musimy na tą nazwę zasłużyć czynami a nie słowami. (md.)

WANDALIZM.

Gospodyni Irena Adamczewska z domu Ratajczak, ur. 1922 r., zam. w Olganowie, gm. Śmiłowice, powiatu wrocławskiego, wspólnie z Henryką Dolatowską, ur. 1931 r., zam. przy ul. Królewieckiej 30 we Włocławku, udały się na tutejszy cmentarz katolicki, gdzie kradły kwiaty z grobów.

Obie złapane zostały, na gorącym uczynku wandalizmu i doprowadzone do II Komisariatu MO. Wkrótce odpowiedzą będą przed Sądem Grodzkim. Przepięstwo tego rodzaju jest jednym z najohydniejszych. Ludzie nieraz odgryzają sobie od ust łyżkę lepszej strawy, by móc kupić kwiaty na grób tych, którzy odeszli... a którzy sercu ich są tak bliscy i kochani.

Takie ciemne typy, które zakłócają spokój cmentarzy i rabują, winny być całkowicie izolowane od zdrowego odłamu społeczeństwa. (md.)

Nawozy sztuczne

Azotowe, Fosforowe, Potasowe

kupiectwu — w ładunkach wagonowych
rolnikom — na zbiorowe zamówienia

wagonowo oraz drobnicowo ze składu w **BYDGOSZCZY** wykonuje na terenie Województwa Pomorskiego

Centrala Handlowa Przemysłu Chemicznego

z Hurtowni Wojew. Nr. 8 **Bydgoszcz**, Mazowiecka 31
Telefon 10-87

CENY za 100 kg:

Azotniak	— zł. 650.—	Superfosfat 16%	— zł. 307.—
Wapnamon	— zł. 605.—	Siarczan amonu	— zł. 585.—
Superfosfat 18%	— zł. 378.—	Sól potasowa 38-40%	— zł. 450.—

MAM zaszczyt zawiadomić Szanowną Klijentelę, iż mój
Warsztat Reperacyjny Maszyn Biurowych
w Włocławku, ul. Cyganka 13
został z dniem 16 sierpnia
przeniesiony
na ul. 3 Maja 11
z poważaniem
W. Kulaczkowski

LEKARZ DENTYSTA
B. JANIŃSKI
Włocławek, ul. Kościuszki 7
Leczenie chorób zębów i jamy ustnej,
chirurgia
Światłolecznictwo:
Sollux, Kwarcówka, d'Arsonwal.
Zęby sztuczne
ordynuje od 9 — 11 i od 2 — 5

Centrala Handlowa Przemysłu Chemicznego

Hurtownia Wojewódzka Nr. 1 — Warszawa

Oddział Włocławek

ul. Szczęśliwa Nr. 2, tel. 16-06

POLECA dla Handlu i Przemysłu
po cenach komercyjnych drobnicowo ze swego składu
we Włocławku:

Chemikalia techniczne,	Proszki do prania
Barwniki jadalne,	Mydła toaletowe
Kosmetyki,	Wyroby gumowe
i inne artykuły, produkowane przez fabryki podległe Centralnemu Zarządowi Przemysłu Chemicznego.	

Odbiorcom ładunków wagonowych służymy ofertami po cenach ściśle fabrycznych loco fabryka.

Ważne dla Pań!

Zawiadamiam Szan. Klijentelę, że udało mi się zaangażować fryzjerkę damską p. Marię

z wieloletnią praktyką w miastach: Poznaniu, Gdyni, Bydgoszczy.

Należy podkreślić, iż na konkursie uzyskała ona drugie miejsce.

Każda z Pań, która chce być pięknie uczesana, zechce przyjść pod wskazanym adresem.

Trwała ondulacja z gwarancją
Zakład Fryzjerski Jan Mokry
Włocławek 3 Maja 40

Ogłoszenia drobne

14.8. pozostawiono w rozdzielni Nr. 1 „Ogniw” przy ul. Piekarskiej portfel z różnymi dokumentami: pozwolenie na broń i dowód osobisty, legitymację służbową Banku Polskiego na nazwisko Kujawy Bolesława. Znalazca proszony jest o zwrot dokumentów. Plac Wolności 16 m. 5. Dokumenty unieważnia się. 1685

POSZUKUJE się pokoju lub dwóch z kuchnią. Oferty „Wygody”. Administracja Gazety Kujawskiej. 1645.

KONCESJONOWANE Kursy Kroju, Szycia Modelowania OLSZEWSKIEJ-KUNTZE z Warszawy. Nauka obejmuje dział: sukniowy, okrycia, dziecięcy i bielizniany. Kurs czeladniczy i mistrzowski. Zapisy uczenie — Włocławek, ul. Zduńska 5. (1689).

POSZUKUJE 2-3 pokoje, kuchnia, wygody, zwrot kosztów remontu. Oferty do Administracji. (1671)

PRACOWNIA KRAWIECKA przyjmuje wszelkie zamówienia z własnych i powierzonych materiałów. Ceny bardzo przystępne, wykonanie solidne i terminowe oraz gotowe ubiory na miejscu. Włocławek, Piekarska 10, sklep frontowy. J. STASIAK.

PRZYJMĘ CHŁOPCA do praktyki krawieckiej od zaraz. Pracownia krawiecka, Piekarska 10. J. Stasiak. 1693.

PRZYJMĘ UCZNI na stancję. Wiadomość: Długa 25, Czerniak. (1679).

UNIEWAŻNIAM kartę rejestracyjną RKU. Władysław Dolatowski zam. Rzeżowo, pow. Włocławek. 1688

UNIEWAŻNIAM kartę rejestracyjną RKU. Kuligowski Kazimierz zam. Włocławek, Targowa 5

UNIEWAŻNIAM zgubioną kartę rejestracyjną wydaną przez RKU. Włocławek. Stanisław Lewandowski zam. Włocławek, Zduńska 12. 1686.

UNIEWAŻNIAM skradzione dokumenty: szyf-karta wystawiona na nazwisko Pauliny Witt, i dwie metryki na nazwiska Idy i Eli Witt, zamieszkałych w gminie Dohięgniewo pow. Włocławski. 1692.

UNIEWAŻNIAM kartę rejestracyjną RKU. Konecki Franciszek, zam. Choceń. 1690.

Redakcja i Administracja: Włocławek, ul. Brzeska 4, Tel. 1126

Ogłoszenia przyjmuje Administracja codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach od 8-ej do 12-ej i od 2-ej do 5-ej w soboty od 8-ej do 12-ej.

Nacz. Red.: A. TURCZYNOWICZ. Przyjmuje w godz. 10-12 z wyj. dni świąt. Maszynopisów nie zwraca się. Odpowiedzialne za pismo Kolegium Redakcyjne.

WYDAWCA: Powiatowa Rada Narodowa we Włocławku.

E - 12640

DRUKARNIA DIECEZJALNA, WŁOCŁAWEK, ul. BRZESKA 4.

Ceny ogłoszeń: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerokości 1 szpaltu po 5 zł., reklamowe 10 zł. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Prenumerata miesięczna 60 zł., z przesyłką poczt. 70 zł.